

Legislativa MPSV s účinností plánovanou od 1. 1. do 30. 6. 2025

I. Sociální legislativa

1. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (důchodová reforma)

Účinnost (dělená): dnem 1. 1. 2025, dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, dnem 1. dubna 2025, dnem 1. července 2025, dnem 1. září 2025, dnem 1. ledna 2026, dnem 1. ledna 2027.

Obsah (podle verze schválené Senátem PČR):

- Návrh zákona přináší do oblasti základního důchodového pojištění především úpravy, jejichž účelem je posílení finanční a sociální udržitelnosti základního důchodového pojištění. Tato udržitelnost je základním předpokladem fungování důchodového systému nejen v současnosti, ale hlavně i v budoucnu.
- Je třeba adekvátně reagovat na budoucí demografický vývoj společnosti a na očekávaný zvyšující se rozdíl mezi příjmy z pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění. Tento hrozící obrovský rozdíl by zásadním způsobem ohrožoval udržitelnost veřejných financí v České republice, a je proto nezbytné provést opatření ke stabilizaci důchodového systému. Kdyby nedošlo k žádným změnám, činil by rozdíl mezi příjmy z pojistného a výdaji na důchody za 30 let podle kvalifikovaného odhadu již téměř 3 % HDP, tedy cca 240 mld. Kč v současných hodnotách, což je alarmující. Tento obrovský deficit by zásadním způsobem ohrožoval udržitelnost veřejných financí v České republice. Od roku 2000 klesá počet obyvatel v produktivním věku v relaci k počtu seniorů. Zatímco v roce 2000 připadalo na jednu osobu starší 65 let pět lidí ve věku mezi 15 a 64, v roce 2020 to bylo již jen 3,2 a kolem roku 2050 má poměr klesnout na hodnotu 2. Uvedené skutečnosti jednoznačně dokládají nezbytnost provést opatření ke stabilizaci důchodového systému.
- Mezi fiskálně nejvýznamnější opatření patří návrh na postupné zvyšování důchodového věku a na postupné zpomalení růstu výše přiznávaných důchodů. Tyto změny jsou nutné ke zmenšení střední a dlouhodobé nerovnováhy mezi příjmy a výdaji důchodového systému, protože možnost využít další zdroje státního rozpočtu bude omezená. I po provedených opatřeních společnost zůstane s příjemci důchodů vysoce solidární; výdaje na důchody budou nad rámec příjmů z pojistného podpořeny jinými zdroji státního rozpočtu v rozsahu více než 1 % HDP.

K jednotlivým navrhovaným úpravám a opatřením:

K důchodovému věku:

- Navržené zvýšení důchodového věku o 1 měsíc/rok zlepší budoucí bilanci o přibližně 1 % HDP.
- Ukončení zvyšování na 67 letech současně zajistí, aby zvyšování důchodového věku neprobíhalo automaticky v případě, kdy by se demografické projekce za 20 let výrazněji odchylovaly od současných projekcí, např. pokud by se střední délka života prodlužovala pomaleji, než je nyní očekáváno.
- Zvyšování důchodového věku je doplněno o opatření zaměřené na osoby v náročných profesích. Zde se navrhuje, aby byl snížen důchodový věk pro zaměstnance pracující v nejnáročnější, tedy ve

4. kategorii prací, pokud v této kategorii odpracují aspoň 2 200 směn; snížený důchodový věk se stanoví tak, že se od obecného důchodového věku odečte 15 kalendářních měsíců a v případě odpracování aspoň 4 400 směn 30 kalendářních měsíců, přičemž se za každých 74 směn přičte k tomuto počtu měsíců ještě další 1 měsíc.

- Vládní návrh zákona předložený Poslanecké sněmovně předpokládal zavedení stejného benefitu také pro osoby konající práce zařazené do 3. kategorie prací, jde-li o faktory vibrace, zátěž chladem, zátěž teplem a zvýšená fyzická zátěž. Na základě pozměňovacího návrhu byla tato skupina z návrhu vypuštěna, přičemž bylo dohodnuto, že situace těchto osob bude řešena v tzv. třetím důchodovém pilíři, kam jim začnou zaměstnavatelé od 1. 1. 2026 odvádět určité procento (uvažuje se o 4 %) z hrubého příjmu. Právní úpravu v tomto smyslu připravuje Ministerstvo financí a návrh by měl být hotov do konce roku 2024.

Úprava parametrů stanovení nových důchodů:

- Jedná se o opatření, které citlivým způsobem zpomaluje nárůst výdajů na důchody bez výrazného dopadu na životní situaci důchodců. Náběh na cílovou úpravu je přitom velmi pozvolný, neboť je rozložen do období deseti let.
- Navrhuje se do první redukční hranice při stanovení výpočtového základu započítávat cílově 90 % osobního vyměřovacího základu a při stanovení výše procentní výměry starobního důchodu postupovat tak, že za každý 1 rok doby pojištění bude cílově náležet 1,45 % výpočtového základu místo dosavadních 1,5 %.
- Náhradový poměr zůstane i příštích minimálně 10 let nad 40 % průměrné mzdy. Před obdobím vysoké inflace se pohyboval v rozsahu 38–42 %.

Další opatření:

- V rámci opatření k posílení rodinných vazeb se navrhuje zavedení sdílených vyměřovacích základů za účelem určitého vyrovnání výše starobních důchodů manželů a partnerů. Toto sdílení vyměřovacích základů bude na dobrovolném principu a bude se týkat kalendářních roků trvání manželství a partnerství. Vyměřovací základy bude možno sdílet na základě formalizovaného společného prohlášení a sdílení bude možné též jednostranně ukončit.
- Navrhuje se zavedení tzv. ocenění za péči za dobu péče o první dvě děti a za dobu péče o osoby závislé na pomoci jiné osoby. Toto ocenění za péči ve výši všeobecného vyměřovacího základu (tj. průměrné mzdy) bude považováno za příjem pojištěnce, pokud to bude pro pojištěnce výhodnější. U dětí bude toto ocenění náležet za první dvě děti, přičemž se bude hodnotit péče o dítě ve věku do 3 let. Nově zaváděný institut ocenění za péči, který u prvního a druhého vychovaného dítěte nahrazuje zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované dítě (tzv. výchovné), má u jednotlivých pojištěnců, ve srovnání s jednotnou částkou výchovného 500 Kč za vychované dítě, rozdílný a více individualizovaný dopad. K zamezení negativního dopadu přechodu od výchovného k ocenění za péči u konkrétních pojištěnců se navrhuje stanovit výši jejich důchodu alespoň v takové výši, která by odpovídala zachování částky výchovného ve výši 500 Kč již od prvního dítěte, a to formou srovnávacích výpočtů, které budou plátcí důchodů provádět automaticky. Nově navržený srovnávací výpočet tak zajistí, že výchova prvního a druhého dítěte bude oceněna vždy minimálně částkou 500 Kč za každé z těchto dětí.

- Jako motivace k další pracovní aktivitě se navrhuje snížení sazby pojistného na sociální zabezpečení o 6,5 % u pracujících příjemců starobního důchodu, což se příznivě projeví ve zvýšení počtu plátců tohoto pojistného. Toto opatření, které zajistí pro pracující důchodce okamžité výrazné zvýšení čisté mzdy, se navrhuje místo dosavadního symbolického navyšování starobního důchodu jen o 0,4 % výpočtového základu za 360 dní výdělečné činnosti, což v praxi často nečiní ani 100 Kč. Dosavadní úprava, která vede k vysoké administrativní zátěži plátců důchodu, dlouhé době řízení a frustrujícímu výsledku pro pojištěnce, se tak nahradí efektivnějším mechanismem.
 - Navrhují se též opatření k prohloubení sociálních jistot pojištěnců:
 - U nároků na důchody u tzv. odložených starobních důchodů, tj. důchodů, na které vzniká nárok při dosažení vyššího než důchodového věku při kratší době pojištění, se navrhuje tento vyšší věk stanovit tak, aby se jednalo o věk vyšší o dva roky, než je důchodový věk; nyní je tento věk vyšší o pět let.
 - Prodlužuje se období, v němž může vzniknout znovu nárok na vdovský nebo vdovecký důchod od předchozího zániku, a to ze dvou na pět let.
 - Nově se stanoví minimální výše důchodů; u starobního důchodu se bude jednat o 20 % průměrné mzdy, aby se zavedl relevantní rozdíl v úrovni zabezpečení osob, které získaly nárok na starobní důchod, ve srovnání s osobami, které podmínku potřebné doby vůbec nesplnily. Tak např. v podmínkách roku 2025 by minimální starobní důchod činil 9 320 Kč.
 - V zájmu ochrany zdraví pojištěnců se navrhuje, aby pojištěncům, kterým vznikne nárok na starobní důchod se sníženým důchodovým věkem z důvodu odpracování příslušného počtu směn (let) v tzv. náročných profesích (rizikovém zaměstnání), nenáležela v období do dosažení obecného důchodového věku výplata starobního důchodu v tom kalendářním měsíci, v němž vykonávali výdělečnou činnost v rozsahu zakládajícím účast na důchodovém pojištění v jakémkoliv zaměstnání v náročných profesích. Toto omezení však nebude platit pro zdravotnické záchranáře a podnikové hasiče.
 - V oblasti provádění důchodového pojištění je významné převedení agendy provádění důchodového pojištění příslušníků Vězeňské služby ČR z působnosti Ministerstva spravedlnosti a agendy provádění důchodového pojištění příslušníků Celní správy ČR z působnosti České správy sociálního zabezpečení do působnosti Ministerstva vnitra. Současně se do působnosti Ministerstva vnitra převádí agenda výsluhových příspěvků pro tyto příslušníky. Dosáhne se tak stavu, že Ministerstvo vnitra bude příslušným orgánem pro provádění důchodového pojištění a pro agendu výsluhových příspěvků u všech příslušníků ve služebním poměru, který se řídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. To umožní snížení administrativních nákladů a zjednodušení provádění důchodového pojištění a agendy výsluhových příspěvků u těchto příslušníků bezpečnostních sborů.
- 2. Nařízení vlády č. 282/2024 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2023, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2023, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2025, základní výměry důchodu stanovené pro rok 2025 a částky zvýšení za vychované dítě pro rok 2025 a o zvýšení důchodů v roce 2025**

Účinnost: 1. 1. 2025

Obsah:

- Stanovení hodnot příslušných parametrů, které jsou nutné pro vyměřování nových důchodů v roce 2025, úprava zvýšení vyplácených důchodů v pravidelném termínu, tedy od 1. ledna 2025.
- Všechny tyto hodnoty parametrů vyplývají ze statistických údajů zjištěných ČSÚ a jejich konkrétní hodnota je dána výpočtem podle příslušných pravidel a vzorců obsažených v zákoně o důchodovém pojištění. Konkrétní parametry zvýšení vyplácených důchodů od ledna 2025 vyplývají rovněž z pravidel stanovených v zákoně o důchodovém pojištění
- V návaznosti na zjištěný růst cen a vzhledem k tomu, že nedošlo k růstu reálných mezd, vychází zvýšení vyplácených důchodů tak, že základní výměra se zvýší o 260 Kč na 4 660 Kč a procentní výměra se zvýší o 0,6 %.
- Od ledna 2025 se předpokládá celkový nárůst průměrného starobního důchodu na cca 21 080 Kč.
- Vzhledem k tomu, že se zvyšují procentní výměry vyplácených důchodů, zvyšuje se o 0,6 % též částka za vychované dítě, která proto v roce 2025 bude činit 503 Kč za 1 vychované dítě.

3. Nařízení vlády č. 283/2024 Sb., o zvýšení příplatků k důchodu v roce 2025

Účinnost: 1. 1. 2025

Obsah:

- Příplatky k důchodu přiznané před 1. lednem 2025 se zvyšují o 0,6 % částky příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příplatek zvyšuje. Příplatky se zvyšují od 1. ledna 2025.
- Důvodem pro vydání nařízení je zvýšení důchodů od ledna 2025, neboť příplatky k důchodu se podle právních předpisů upravujících příplatky k důchodu zvyšují vždy, pokud se zvyšují důchody, a to ve stejném termínu.
- Podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění nařízení vlády č. 405/2005 Sb. a nařízení vlády č. 369/2007 Sb., se státním občanům České republiky, kteří v době od 25. února 1948 do 31. prosince 1989 byli odsouzeni a vykonali trest odnětí svobody, jeho část nebo vazbu pro trestný čin, za který byli soudně rehabilitováni nebo jejichž odsouzení bylo zrušeno, a kteří pobírají starobní důchod nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně z českého důchodového pojištění, poskytují příplatky k důchodu, a to ve výši 50 Kč za každý započatý měsíc výkonu trestu odnětí svobody, jeho části nebo výkonu vazby. Příplatky k důchodu se poskytují dále některým pozůstalým po těchto oprávněných osobách. Nařízení vlády č. 622/2004 Sb. nabylo účinnosti dnem 1. ledna 2005.
- Příplatky k důchodu se dále poskytují podle § 1 odst. 1 zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, státním občanům České republiky, kteří mají osvědčení podle zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících

československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, a pobírají starobní důchod nebo invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně z českého důchodového pojištění; výše příplatku činí 50 Kč za každý i započatý měsíc odbojové činnosti (nejméně však 200 Kč měsíčně). Podle § 1 odst. 2 a 3 zákona č. 357/2005 Sb. se příplatky poskytují též některým pozůstalým po uvedených oprávněných osobách. Zákon č. 357/2005 Sb. nabyl účinnosti dnem 19. září 2005.

- Podle § 2 odst. 8 zákona č. 357/2005 Sb., ve znění zákona č. 108/2009 Sb. a zákona č. 220/2011 Sb., a podle § 8 odst. 2 zákona č. 198/1993 Sb., ve znění zákona č. 220/2011 Sb., vláda zvýší nařízením příplatky k důchodu, a to stejným způsobem a ve stejných termínech, jako se zvyšuje procentní výměra důchodů podle zákona o důchodovém pojištění. Vláda přitom procentní výměru důchodu zvyšuje nařízením podle pravidel obsažených v § 67 zákona o důchodovém pojištění.
- Vzhledem k tomu, že se od ledna 2025 zvyšují procentní výměry vyplácených důchodů, jsou zároveň splněny podmínky pro zvýšení příplatků k důchodu.

4. Nařízení vlády č. 284/2024 Sb., o zvýšení zvláštního příspěvku k důchodu

Účinnost: 1. 1. 2025

Obsah:

- Výše zvláštního příspěvku k důchodu činí
 - a) u oprávněného uvedeného v § 5 odst. 1 písm. a) a c) zákona částku 2 985 Kč měsíčně,
 - b) u oprávněného uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) zákona a vdovy nebo vdovce uvedených v § 5 odst. 2 zákona částku 1 493 Kč měsíčně.
- Zvláštní příspěvek k důchodu byl zaveden zákonem č. 357/2005 Sb. jako kompenzace za rušení nebo omezování dosavadních zvýhodnění účastníků odboje a osob účastných rehabilitace v oblasti dopravy (slevy z jízdného), telefonních služeb a lázeňských a rekreačních pobytů. Zákon obsahuje též pravidla pro zvyšování částek zvláštního příspěvku, podle kterých vláda zvláštní příspěvek zvýší nařízením, jestliže úhrnný index cen v těchto oblastech vzroste aspoň o 5 %.
- Tato valorizační podmínka růstu cen sledovaných služeb byla již dvakrát splněna, a proto byl zvláštní příspěvek zvýšen na základě nařízení vlády č. 340/2009 Sb. a č. 287/2023 Sb.
- Naplnění této valorizační podmínky bylo dále zjištěno letos, neboť sledovaný růst cen dosáhl 6 %, a proto je třeba přikročit k dalšímu zvýšení zvláštního příspěvku k důchodu.
- Dosavadní výše zvláštního příspěvku k důchodu podle jednotlivých skupin oprávněných zvyšuje od 1. ledna 2025 o 6 % na částku 2 985 Kč (tj. o 169 Kč) a na částku 1 493 Kč měsíčně (tj. o 85 Kč). Zvýšení tedy činí v případě poživatelů starobních a invalidních důchodů 169 Kč měsíčně a v případě poživatelů vdovských a vdoveckých důchodů 85 Kč měsíčně, což znamená, že nová výše dávky bude 2 985 Kč a 1 493 Kč měsíčně.

5. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (možnost nových OSVČ platit pojistné jednou platbou po skončení příslušného kalendářního roku)

Účinnost: 1. 1. 2025

Obsah (podle verze předložené Senátu PČR k projednání):

Cílem navrhované právní úpravy je podpořit začínající OSVČ stanovením možnosti platit pojistné na sociální zabezpečení nikoli formou měsíčních záloh a doplatku pojistného, ale až zaplacením pojistného jednou částkou v plné výši za celý kalendářní rok.

Změny zákona o pojistném na sociální zabezpečení:

- OSVČ (vykonávající jak hlavní, tak vedlejší činnost) nebude povinna platit zálohy na pojistné za měsíce roku, v němž zahájila samostatnou výdělečnou činnost a v následujícím roce až do jeho konce, pokud v období 5 let před zahájením činnosti nebyla OSVČ [§ 14].
- Netýká se OSVČ, která je poplatníkem v paušálním režimu.
- Pojistné bude uhrazeno jednorázovým doplatkem ve výši rozdílu mezi event. zaplacenými zálohami a výší pojistného.
- V souladu s přechodným ustanovením se nová úprava použije u OSVČ, která zahájila činnost až v době její účinnosti.

6. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (elektronizace dávek nemocenského pojištění)

Účinnost (dělená): dnem 1. 1. 2025, dnem 1. července 2025, dnem 1. ledna 2026.

Obsah (verze podepsaná prezidentem republiky):

Návrhem zákona se zejména

- zavádí elektronizace postupů u dávek nemocenského pojištění, s výjimkou nemocenského, u něhož byly postupy elektronizovány se zavedením tzv. e-neschopenky,
- zavádí ošetřovné pro OSVČ a zaměstnance činné na základě dohody o provedení práce, dohody o pracovní činnosti, a zaměstnance v zaměstnání malého rozsahu, jedná-li se o pracovní poměr nebo dohodu o pracovní činnosti, a
- nově stanoví místní příslušnost územní správy sociálního zabezpečení k provádění nemocenského pojištění u nově vzniklých zaměstnavatelů, kdy bude místně příslušnou územní správu určovat Česká správa sociálního zabezpečení s přihlédnutím k provozním možnostem jednotlivých územních správ,
- provádí změna v oblasti rozvoje a provozu informačních systémů v rámci resortu práce a sociálních věcí. Tato změna spočívá v zakotvení nového Integrovaného informačního systému Ministerstva práce a sociálních věcí, který v sobě bude zahrnovat stávající jednotlivé informační systémy ministerstva i ostatních resortních organizací.
- provádějí další dílčí úpravy v oblasti nemocenského pojištění a v oblasti pojistného na sociální zabezpečení, s cílem usnadnit provádění pojištění a odstranit některé striktní podmínky nároku na dávky,

- upravuje pilotní fáze jednotného měsíčního hlášení, s cílem ověřit navrhované procesy a funkčnost vazeb všech prvků systému.

U návrhu zákona se stanoví účinnost dnem 1. ledna 2025.

- U části návrhu zákona k pilotní fázi JMHZ je stanovena účinnost dnem 1. 7. 2025.

Návrh zákona byl v Poslanecké sněmovně schválen ve znění pozměňovacích návrhů, které se týkaly:

- úpravy a upřesnění informačních systémů MPSV; tj. taková úprava, aby všechny informační systémy, které v současnosti slouží k plnění úkolů MPSV, ČSSZ, ÚSSZ, IPZS a ÚP ČR a jejímiž správci jsou aktuálně jak ČSSZ, tak MPSV, byly podřazeny pod jeden Integrovaný informační systém MPSV (IIS MPSV).
- toho, aby se do doby účasti na nemocenském pojištění započítávala pro účely pro PPM doba studia, i když toto studium bylo jen přerušeno; tzn. je-li studentka zaměstnána v zaměstnání, které jí zakládá účast na nemocenském pojištění, a doba tohoto zaměstnání je kratší než 270 dnů, pak lze k době tohoto zaměstnání započítat též dobu studia před přerušením, aby bylo 270 dnů účasti na NP pro nárok na PPM splněno.
- zavedení pilotní fáze jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele; Cílem pilotního fáze JMHZ je ověření procesů a funkčnosti a vazeb všech prvků systému. Zejména se jedná o: zasílání údajů zaměstnavateli, příjem JMHZ na straně ČSSZ, validaci vstupních dat (tj. zda jsou data bezvadná a úplná), evidenci dat, jejich zpracování na příslušné datové sady a sdílení se zapojenými orgány veřejné moci. Tato právní úprava je zamýšlena pouze jako dočasná, s tím, že zrušena bude novým zákonem o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele, na kterém se v současné době pracuje.
- legislativně technických úprav, a dílčích úprav zákona o nemocenském pojištění, k nimž došlo v průběhu legislativního procesu.

7. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Účinnost (dělená): dnem 1. 1. 2025, 31. prosince 2024

Obsah (verze předložená Senátu PČR k projednání)

- Pozměňovacím návrhem byl PS PČR návrh zákona doplněn o zrušení úpravy týkající se dohod o provedení práce (DPP) provedené zákonem č. 163/2024 Sb., které měly nabýt účinnosti dnem 1. ledna 2025, tedy ruší se tzv. režim oznámené dohody.
- V zákoně o nemocenském pojištění se dále navrhuje odvozovat každoročně hranici příjmů pro účast na nemocenském pojištění u DPP od průměrné mzdy. V roce 2025 by činila tato hranice odvozená od 25 % průměrné mzdy 11 500 Kč. Současná hranice příjmu pro vznik účasti na nemocenském pojištění u DPP (dosažení vyššího příjmu než 10 000 Kč) je fixní a nereflktuje růst mezd v ekonomice, přitom se příjmy zaměstnanců každoročně zvyšují. Proto se navrhuje tuto hranici odvozovat od průměrné mzdy.

- Navrhuje se úprava § 6 odst. 4 zákona o daních z příjmů tak, aby toto ustanovení bylo s účinností od 1. ledna 2025 v souladu se zněním § 7a zákona o nemocenském pojištění upravujícím nemocenské pojištění osob činných na základě DPP.

8. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sociálně-zdravotní pomezí)

Základní účinnost: 1. 1. 2025

Obsah (podle verze předložené Poslanecké sněmovně PČR k projednání):

- Za cílový stav předkladatelé považují vytvoření takových podmínek, aby uživatelům sociálních a zdravotních služeb byly tyto služby dostupné v takové vzájemné kombinaci a koordinaci, která odpovídá jejich skutečným potřebám, a to u všech druhů péče a ve všech formách poskytování. Důraz je kladen i na potřebnou kvalitu a ekonomickou efektivitu. Návrh zákona představuje legislativní část řešení dané problematiky, která bude doplněna dalšími exekutivními opatřeními.

9. Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Základní účinnost: 1. 1. 2025

Obsah (podle verze předložené do MPŘ k projednání):

- Jak je uvedeno výše, novelizace prováděcího právního předpisu je nutná z důvodu zajištění souladu s navrhovanou novelizací zákona o sociálních službách (ST 704), jež má být účinná od 1. ledna 2025. Návrh novelizace prováděcího právního předpisu reaguje na navržené legislativní změny, které jsou promítnuty v prováděcím právním předpisu.

10. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (sousedské dětské skupiny)

Základní účinnost: 1. 5. 2025

Obsah (podle verze předložené Poslanecké sněmovně PČR k projednání):

- Navrhovaná novela zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DS“), který je účinný od roku 2014, reaguje na potřebu podpory služeb péče o děti, zejména do tří let věku, jejich dostatečnou kapacitu a dostupnost, jak místní, tak finanční.
- Na základě aplikační praxe bylo zjištěno několik oblastí, které je třeba upravit či zásadně zpřesnit, a to jak v oblasti podmínek poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, tak v části poskytování příspěvku na provoz dětské skupiny ze státního rozpočtu a souvisejícího správního řízení. Jako další klíčovou oblast je nezbytné upravit typ péče o dítě v malém kolektivu 4 dětí, tzv. sousedskou dětskou skupinu, kdy poskytovatelem služby je fyzická osoba, která zároveň pečuje o děti. Jedná se o úpravu stávajícího ustanovení týkajícího se poskytovatele jako fyzické osoby a současně úpravu

dalších podmínek včetně možnosti péče o děti v obydli poskytovatele. Takovýto typ péče je součástí systému péče o děti ve většině evropských zemí.

11. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (převod agendy OZP z Úřadu práce na ČSSZ)

Základní účinnost: 1. 9. 2025

Obsah (podle verze předložené Poslanecké sněmovně PČR k projednání):

- Hlavním principem navrhované právní úpravy je sjednocení výkonu státní správy veškerých pojistných i NSD podmíněných zdravotním stavem a průkazu pod jedním úřadem. Toto sjednocení je jednak systémovým krokem vzhledem k dosavadní roztržičnosti mezi správními orgány (ČSSZ – ÚSSZ a IPZS, ÚP) a současně na jeho základě budou vytvořeny podmínky pro efektivnější uplatňování manažerských nástrojů, metodické vedení a kontrolní činnost. S ohledem na dosavadní převažující kompetence ČSSZ v oblasti dávek odvíjejících se od posouzení zdravotního stavu (rozhodování o dávkách důchodového a nemocenského pojištění a současně posuzování zdravotního stavu pro pojistný i nepojistný systém) se navrhuje sjednotit tyto pod řídicí a kontrolní působnost ČSSZ.
- Dalším cílem navrhované právní úpravy je zefektivnění správního řízení včetně posuzování zdravotního stavu tak, aby došlo k jeho zjednodušení, zrychlení a úspoře nákladů.

12. Návrh zákona o dávce státní sociální pomoci + změnový zákon (jednotná dávka)

Základní účinnost: dnem 1. 7. 2025.

Obsah (podle verze předložené Poslanecké sněmovně PČR k projednání):

- Cílem je vytvoření adresné dávkové pomoci, která úspěšně cílí na řešení ohrožení příjmovou chudobou českých domácností a zároveň prostřednictvím vnitřních pobídek v rámci konstrukce motivuje klienty dávkového systému k řešení své nepříznivé příjmové situace a vymanění se ze závislosti nebo plné závislosti na dávkách vlastními silami. Navrhovaná dávka státní sociální pomoci (dále jen "DSSP") klade důraz na "pobídku" klienta k zapojení se do zlepšení své příjmové situace, vytváří mu pro to předpoklady a odstraňuje překážky, které lze nyní detekovat u současných systémů (viz body zlomu v RIA).
- Pro efektivní fungování dávkové pomoci je klíčové, aby došlo k významnému administrativnímu zjednodušení a celkovému zpřehlednění dávek. Klient tak nebude muset zvažovat, na kterou dávku by mohl mít nárok, zabývat se dokládáním různých rozhodných skutečností pro jednotlivé uplatněné nároky. Cílem je jedna žádost o dávkovou podporu státu s úhradou nákladů domácnosti na bydlení nebo živobytím. Součástí dávky jsou "aktivní" složky s motivačním prvkem - pracovní bonus a složka dítě. Tyto složky jsou konstruovány jako dávkový bonus domácnosti, který je podporuje její zdravé funkce. Pro tuto podporu bude domácnost dokládat jedny rozhodné skutečnosti (tam, kde nebude možné je sehrát digitální cestou), v jednom časovém období, případně jen při jejich změně. O dávce bude probíhat jedno řízení, v rámci něhož, bude na základě zákonem daným parametrů stanoveno, jaké skutečnosti a v jaké výši se promítnou do celkové výše dávky.

- V tomto směru půjde o vysoce adresnou podporu. Klíčové je, že DSSP není souhrnem čtyř dosavadních příjmově testovaných opakujících se dávek, byť je ruší a de facto je nahrazuje (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení). Jde o novou dávku, se zcela jinou konstrukcí, sestávající z jednotlivých složek, které odráží náklady domácností na bydlení a živobytí s tím, že do výše dávky se promítá vlastní aktivita domácnosti vyjádřená výší jejího příjmu z práce, případě rovněž spojená s plněním řádných funkcí rodiny ve vztahu k zabezpečení školní docházky nezaopatřených dětí a studiím. Zároveň dávka odráží potřebu zajistit vyšší míru ochrany tzv. zranitelným domácnostem, což se promítá 51 formou navýšených limitů uznatelných nákladů na bydlení a v upuštění od požadavku být pracovně aktivní.
- Konstrukce dávky spolu s využitím procesů digitalizace míří na odbavení cca 2/3 domácností v "automatizovaném režimu", tj. předpokladem je podání žádosti o DSSP s tím, že následně by tito klienti měli být obslouženi bez významnějšího kontaktu s Úřadem práce. DSSP rozlišuje z hlediska konstrukce a přístupu domácnosti s příjmem nad 1,43násobku životního minima a pod 1,43násobek životního minima domácnosti. Pokud jde o klienty s příjmem pod 1,43násobek životního minima domácnosti, zde je kontakt s Úřadem práce naopak v pravidelných intervalech žádoucí, a to zejména s ohledem na povinnost Úřadu práce zpracovat pro tyto klienty podpůrný plán, jehož prostřednictvím by měla být klientovi nabídnuta opatření, která postupně povedou ke snížení jeho závislosti na dávkové podpoře.

13. Zákon č. 242/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony

Základní účinnost: dnem 1.1.2025 (některá ustanovení nabývají účinnosti dnem 1.7.2025 - zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče; dnem 1.1.2027 - bezvýjimečný zákaz poskytování pobytových služeb v domovech pro osoby se zdravotním postižením dětem mladším 4 let, dnem 1.1.2028 - pokračování deinstitucionalizace péče o malé děti posunutím věkové hranice pro zákaz jejich umísťování na 7 let)

Obsah:

- Úprava zprostředkování osvojení a pěstounské péče s cílem zrychlit průběh zprostředkování a zajistit dostatek kvalitních pěstounů.
- Zavedení dobrovolného využití doprovázení pěstounských rodin a navázání nároku na odměnu pěstouna na uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče.
- Navýšení státního příspěvku na výkon pěstounské péče a zohlednění počtu svěřených dětí a náročnosti péče z důvodu těžšího zdravotního postižení dítěte.
- Podřazení osoby, které bylo svěřeno dítě podle § 953 občanského zákoníku, pod osoby pečující, čímž bude zajištěna podpora formou dávek pěstounské péče a doprovázení.
- Úprava vydávání pověření k poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami v rozsahu vymezení činností, které mohou pověřené osoby vykonávat, podmínek, za kterých mohou získat pověření k poskytování sociálně-právní ochrany, a to včetně požadavků na odbornou způsobilost pověřených osob, a vymezení povinností pověřených osob při výkonu sociálně-právní ochrany.
- Úprava délky pobytu dítěte mladšího 4 let v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

- Stanovení věkové hranice, do jejíhož dosažení nemá být umožněna institucionální (ústavní) péče o malé děti.
- Vymezení poradenské pomoci po odnětí dítěte z rodiny s cílem navrátit dítě do jeho vlastní rodiny.
- Úprava podmínek pro vydávání propustek a pro hostitelskou péči, zejména úprava podmínky bezúhonnosti či doložení psychické způsobilosti žadatele o pobyt dítěte mimo ústav, není-li rodičem, prarodičem nebo sourozencem dítěte.
- Sjednocení dosud roztříštěné úpravy sociální kurately pro děti a mládež do jednoho ustanovení s cílem zpřehlednění a formulačního zpřesnění.
- Stanovení výše náhrady ušlého výdělku za účast na jednání komise pro sociálně-právní ochranu dětí nikoli fixní částkou uvedenou přímo v zákoně, ale stanovenou prováděcí vyhláškou, tak, aby bylo možno pružněji reagovat zejména na vývoj mezd, cen a inflace.
- Úprava finalizace zrušení dětských domovů pro děti do 3 let věku a ukončení jejich činnosti.
- Redukce zařízení sociálně-právní ochrany na zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a doplnění ustanovení o ambulantní ochraně a pomoci dětem ohroženým násilím.

14. Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění vyhlášky č. 449/2021 Sb.

Základní účinnost: 1. 1. 2025

Obsah (podle verze předložené do MPŘ k projednání):

- Návrh novely prováděcí vyhlášky č. 473/2012 Sb. směřuje k provedení platné právní úpravy ZSPOD, ve znění zákona č. 242/2024 Sb., která nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025. Výjimkou jsou ustanovení ZSPOD obsahující novou úpravu zprostředkování osvojení a pěstounské péče (§ 19a až § 26 ZSPOD), která nabývají účinnosti dnem 1. července 2025.

15. Návrh novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů

(Novela je součástí návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 358/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony; Senátní tisk č. 13, navazuje na ST 726)

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2025

Obsah (podle Senátního tisku č. 13)

- Navržené zrušení možnosti odpočtu a vracení daně osobám se zdravotním postižením při pořízení osobního automobilu obsažené v platném zákoně o DPH (§ 85) má být kompenzováno navýšením příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla o 85 000 Kč. Příspěvek bude možné získat i na nákup ojetého vozu.

16. Návrh novely zákona č. 358/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

(Novela je součástí návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 358/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony; Senátní tisk č. 13, navazuje na ST 726)

Navrhovaná účinnost: 31. 12. 2024

Obsah (podle Senátního tisku č. 13)

- Dojde k prodloužení nároku na příspěvek na mobilitu ve zvýšené výši 2 000 Kč měsíčně pro osoby, které využívají po celý kalendářní měsíc zdravotnické prostředky pro dlouhodobou domácí oxygenoterapii nebo domácí plicní umělou ventilaci. Vzhledem k přetrvávajícím vysokým cenám energií je nutné pokračovat v podpoře této zvláště zranitelné skupiny osob se zdravotním postižením. Navrhuje se prodloužit vyplácení příspěvku o dva roky, tedy do konce roku 2026.

17. Návrh nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2025 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení

Účinnost: 1. 1. 2025

Obsah (podle verze předložené do MPŘ k projednání):

- Příspěvek na bydlení je poskytovaný ze systému dávek státní sociální podpory podle § 24 a násl. zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“). Nárok na tento příspěvek a jeho výše jsou závislé na výši rozhodného příjmu a na výši nákladů na bydlení. Náklady na bydlení se porovnávají s normativními náklady na bydlení danými zákonem. Vzhledem k tomu, že výše nákladů na bydlení se průběhem času mění, je vláda v § 28 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře zmocněna stanovit nařízením vlády vždy k 1. lednu pro období do 31. prosince téhož roku výši
 - a) nákladů srovnatelných s nájemným,
 - b) částek, které se započítávají za pevná paliva,
 - c) částek normativních nákladů na bydlení.
- Tato právní úprava umožňuje každoročně stanovit výši nákladů na bydlení a normativních nákladů na bydlení tak, aby jejich výše a jejich dopad na příspěvek na bydlení odpovídaly aktuálním nákladům na bydlení, popř. cenám v oblasti bydlení.
- Od normativních nákladů na bydlení, stanovených pro bydlení v bytech užívaných na základě nájemní smlouvy, se zároveň odvozuje i maximální hranice uznatelných odůvodněných nákladů na bydlení u jiné než nájemní, družstevní nebo vlastnické formy bydlení a podle § 34 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

II. Pracovněprávní legislativa

1. Změny plynoucí ze zákona č. 230/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Účinnost: 1. srpna 2024, 1. ledna 2025

Obsah:

- Valorizační mechanismus minimální mzdy, zrušení zaručené mzdy a zaručený plat
 - o Účinnost: 1. srpna 2024, 1. ledna 2025
 - o Ačkoliv je uvedena novela jako taková účinná od 1. srpna 2024, budou některá její ustanovení pro praxi vyvolávat důsledky až od 1. ledna 2025. Kromě toho, že od tohoto data začne být použitelná výše minimální mzdy stanovená podle nového automatického valorizačního mechanismu (od 1. 1. 2025 bude činit měsíční minimální mzda 20 800 Kč a hodinová minimální mzda činí 124,40 Kč); současně dochází i k související zásadní změně v podobě nahrazení institutu zaručené mzdy zaručeným platem. Ve mzdové sféře se tak právní úprava nejnižších úrovní zaručené mzdy neuplatní. Nově budou stanoveny 4 skupiny prací pro účely zaručeného platu rozdělené podle kvalifikační náročnosti vykonávaných prací, přičemž úroveň v nejvyšší skupině prací se navrhuje ve výši 1,6násobku minimální mzdy. Pro mzdovou sféru tak zůstává nadále ochrana odměny zaměstnance za práci prostřednictvím minimální mzdy; zvýšená ochrana v platové sféře v podobě zaručeného platu se bude týkat především nízkopříjmových zaměstnanců.
 - o Rozdělení prací do čtyř skupin pro určení nejnižší úrovně zaručeného platu pak bude obsahem i změny nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě a nařízení vlády o platových poměrech státních zaměstnanců, přičemž kritériem bude kvalifikační náročnost vyjádřená jednotlivými platovými třídami, v 1 skupině prací budou zařazeny práce v 1. a 2. platové třídě, ve 2. skupině prací pak práce ve 3. až 5. platové třídě, ve 3. skupině prací práce v 6. až 9. platové třídě a 4. skupina prací bude zahrnovat práce v 10. až 16. platové třídě.
- Samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem
 - o Účinnost: 1. ledna 2025
 - o Podle nového § 87a zákoníku práce se zaměstnavatel se zaměstnancem může dohodnout na tom, že si zaměstnanec za sjednaných podmínek bude sám rozvrhovat pracovní dobu do směn, ať už jde o zaměstnance v pracovním poměru, či tzv. dohodáře; samorozvrhování je možné jak při práci na dálku (typicky „z domova“), anebo také v případě práce na pracovišti zaměstnavatele.
- Renty
 - o Účinnost: 1. ledna 2025
 - o Mění se výpočet náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti u zaměstnance, jemuž se stal pracovní úraz či onemocněl nemocí z povolání a je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce, přičemž se nově za pouhá výdělek považuje výdělek ve výši aktuálně platné minimální mzdy. Dochází tak ke zrušení institutu, který byl nazýván „STOP výdělek“. Změna přispěje k tomu, aby byli poškození nezaměstnaní motivováni získat zaměstnání. U poškozených nezaměstnaných, pro které by byl nový výpočet náhrady za ztrátu na výdělku po

skončení pracovní neschopnosti méně výhodný, nedojde ke snížení náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti.

2. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (tzv. Flexinovela) (ST 775)

Předpokládaná účinnost: prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení (očekává se 1. 4. 2025)

Obsah:

- Tzv. Flexibilní novelou zákoníku práce se zvyšuje flexibilita pracovněprávních vztahů, kdy se navrhuje např. zavedení běhu výpovědní doby již od okamžiku doručení výpovědi, prodloužení zkušební doby u řadových zaměstnanců ze 3 na 4 měsíce, umožnění pracovat zaměstnancům na rodičovské dovolené u svého zaměstnavatele také na stejný druh práce, umožnění konat lehké práce také mladistvým od 14 let v době letních prázdnin, rozšíření případů, kdy je po dohodě možné vyplácet mzdu v cizí měně, preference bezhotovostní výplaty mzdy a možnost doručování mzdového výměru interními elektronickými systémy a další změny.

3. Novela nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci

Předpokládaná účinnost: únor 2025

Obsah:

- Novela reflektuje přijaté změny v zákoníku práce, jako např. novou úpravu tzv. samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem účinnou od 1. ledna 2025. Reaguje se také na novelu občanského zákoníku (zákon č. 123/2024 Sb.), kdy dochází ke zrovnoprávnění partnerů s manželskými páry, což se projeví potvrzením práva na některé překážky v práci také pro tyto osoby (uzavření partnerství, doprovod partnera do zdravotnického zařízení apod.). Novela je navržena i v souvislosti s tzv. Flexibilní novelou zákoníku práce. Odstraňují se některé výkladové nejasnosti a dochází k úpravě překážek týkajících se vyhledání nového zaměstnání nebo v souvislosti s úmrtím osob blízkých zaměstnance.

4. Vyhláška o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2025

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025

Obsah:

- Vyhláška má za cíl aktualizovat s účinností od 1. ledna sazbu základní náhrady za používání silničních motorových vozidel stanovenou v § 157 odst. 4 zákoníku práce, změnit stravné stanovené v § 163 odst. 1 a v § 176 odst. 1 zákoníku práce, jakož i stanovit průměrnou cenu pohonných hmot, a to podle údajů zjištěných Českým statistickým úřadem.
- Při stanovení sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel, stravného a průměrné ceny pohonných hmot používá Ministerstvo práce a sociálních věcí, v souladu se zákonným zmocněním, údaje Českého statistického úřadu uvedené ve statistické informaci Ceny – Indexy spotřebitelských cen – Základní členění. Pro stanovení, resp. změnu sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného jsou určující výchozí hodnoty stanovené zákoníkem práce a vývoj indexů cen položek spojených s pořízením a provozem motorových vozidel a vývoj indexů cen jídel a nealkoholických nápojů ve veřejném

stravování ve srovnání se statistickými údaji za měsíc listopad roku 2005, které byly vzaty jako základ pro zákonem stanovené hodnoty.

- Konkrétně představuje zvýšení sazby základní náhrady za používání osobních silničních motorových vozidel 20 haléřů (z 5,60 Kč na 5,80 Kč). Sazba základní náhrady za používání jednostopých vozidel a tříkolek oproti předchozímu roku také vzrostla, a to o 10 haléřů (z 1,50 Kč na 1,60 Kč). Vývoj cen jídel a nealkoholických nápojů ve veřejném stravování vyvolal zvýšení sazeb stravného v jednotlivých časových pásmech o 8 až 20 Kč. pokud jde o průměrné ceny pohonných hmot ve srovnání s průměrnými cenami obsaženými pro rok 2024 se jedná o pokles u benzínu automobilového 95 oktanů o 2,40 Kč na 35,80 Kč/l; u benzínu automobilového 98 oktanů jde o pokles o 2,10 Kč na 40,50 Kč/l; u motorové nafty jde o pokles o 4,00 Kč na 34,70 Kč/l; cena kWh elektřiny zůstává na hodnotě 7,70 Kč.

5. Vyhláška o stanovení výše paušální částky náhrady nákladů při práci na dálku pro rok 2025

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025

Obsah:

- Účelem této vyhlášky je aktualizovat výši paušální částky při práci na dálku podle údaje zveřejněného Českým statistickým úřadem o spotřebě domácností upraveného pro model práce na dálku, a to za jednu dospělou osobu v průměrné domácnosti v České republice za 1 hodinu. Částka se podle citovaného ustanovení zákoníku práce zaokrouhluje na desetihaléře směrem nahoru. Každoroční aktualizaci v důsledku vývoje cen dotčených komodit a služeb předpokládá i příslušné zmocnění v zákoníku práce. Prakticky tak dochází oproti roku 2024 k navýšení paušální částky při práci na dálku z částky 4,60 Kč za hodinu na 4,80 Kč za hodinu.

6. Valorizace náhrady za ztrátu na výdělku – nařízení vlády č. 349/2024 Sb.

Účinnost: 1. ledna 2025

Obsah:

- Dojde ke zvýšení průměrného výdělku před vznikem škody rozhodného pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělku a náhrady nákladů na výživu pozůstalých o 0,6 % a 260 Kč. Poškození a pozůstalí tak budou pobírat vyšší náhradu.

7. Změna nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě – novela nařízení vlády č. 341/2017 Sb.

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025

Obsah:

- Cílem návrhu nařízení vlády je především provedení valorizace platových tarifů ve stupnicích platových tarifů uvedených v přílohách č. 1 až 4 k nařízení vlády č. 341/2017 Sb., přičemž dojde i ke sloučení 2. a 3. stupnice platových tarifů, podle kterých jsou odměňováni sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách a nelékařští zdravotní pracovníci. Z někdejší 3. stupnice platových tarifů se pak vyčleňuje povolání farmaceutů, kteří budou nově odměňováni podle stejné stupnice platových tarifů jako lékaři. V uvedených stupnicích platových tarifů dojde k navýšení platových tarifů plošně o 1 400 Kč. Výjimkou je stupnice platových tarifů v příloze č. 5 citovaného nařízení vlády, podle níž jsou odměňováni pedagogičtí pracovníci, kde dojde ke zvýšení o 7 %.

- Návrh předpokládá odstranění dosavadního limitu 6 let pro zápočet náhradní doby spočívající v péči o dítě (mateřská, rodičovská dovolená, další péče) při posuzování délky započitatelné praxe pro účely určování platových stupňů zaměstnanců ve veřejných službách a správě.
- Dále se návrhem rozdělují práce a správní činnosti do 4 skupin pro určení nejnižší úrovně zaručeného platu v důsledku přijetí zákona č. 230/2024 Sb., který nahradil právní úpravu zaručené mzdy institutem zaručeného platu. S ohledem na změnu koncepce poskytování příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí provedenou stejným zákonem se provádějí návazné úpravy i v textu prováděcích právních předpisů. Také se upravují podmínky zvláštního způsobu určení platového tarifu v důsledku přijetí zákona o veřejných kulturních institucích a dílčí změny podmínek pro poskytování zvláštního příplatku.

8. Změna nařízení vlády o platových poměrech státních zaměstnanců – novela nařízení vlády č. 304/2014 Sb.

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025

Obsah:

- V první řadě dochází ke zvýšení stupnice platových tarifů státních zaměstnanců v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 304/014 Sb. o 1 400 Kč paušálně. Dále se v právní úpravě odměňování státní služby se reaguje na změny v požadavcích na vzdělání státních zaměstnanců dle návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony vedeného jako sněmovní tisk č. 673 ve věci odpočtu započitatelné praxe. Odstranění dosavadního limitu 6 let pro zápočet náhradní doby spočívající v péči o dítě (mateřská, rodičovská dovolená, další péče) při posuzování délky započitatelné praxe je součástí návrhu i zde.

9. Zákon, kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů

Předpokládaná účinnost: do konce ledna 2025

Obsah:

- Záměrem zákona je reagovat na rozhodnutí Ústavního soudu, který zrušil v textu ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 236/1995 Sb. slova „2,822násobek“, jimiž byla platová základna soudce fixována vůči výši průměrné hrubé měsíční mzdy v národním hospodářství za předminulý kalendářní rok. Výši této platové základny se navrhuje stanovit na hodnotě trojnásobku průměrné mzdy v souladu se závěry citovaného nálezu Ústavního soudu.
- Aby bylo alespoň částečně dosaženo zamýšlených úspor na výdajové straně státního rozpočtu, navrhuje se pouze dočasně, na jeden rok, ponechat účinné nastavení výpočtu platových základen způsobem, jak by bylo vyplývalo ze zákona č. 349/2020 Sb. (konsolidační balíček), nárůst všech platových základen od 1. ledna 2025 tak bude činit 6,95 %.
- Dále se v souvislosti s plánovanou změnou zákona o Kanceláři prezidenta navrhuje úprava nové víceúčelové paušální náhrady výdajů na reprezentaci a dalších výdajů spojených s protokolárními povinnostmi a další veřejnou činností pro manžela (partnera) prezidenta republiky, která bude vydělena ze stávající zvláštní víceúčelové paušální náhrady prezidenta republiky.

10. Nařízení vlády o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025

Obsah:

- Cílem nařízení vlády je stanovit podmínky pro poskytování příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí v návaznosti na koncepční změny plynoucí ze zavedení valorizačního mechanismu minimální mzdy. Ruší se stávající nařízení vlády č. 567/2006 Sb. a pro právní úpravu vymezení ztíženého pracovního prostředí pro účely odměňování a stanovení výše příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí bude přijato nové nařízení vlády. Oproti znění v nařízení vlády č. 567/2006 Sb., se navrhuje pouze legislativně-technické úpravy spočívající v aktualizaci již zastaralých odkazů a ve změně terminologie v souvislosti s přijetím zákona č. 230/2024 Sb., ale věcně k žádným změnám ve vymezení ztíženého pracovního prostředí nedochází.

III. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

1. Novela zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (ST 757)

Předpokládaná účinnost: prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Obsah:

- Novela zákona č. 309/2006 Sb. zavádí opatření, která mají za cíl zajistit vyšší úroveň BOZP, snížit administrativní zátěž dotčených subjektů, posílit pravomoci koordinátora BOZP na staveništi a upravit podmínky činnosti akreditovaných osob zajišťujících kvalifikaci odborníků v oblasti BOZP. Současně dojde k novelizaci zákona č. 250/2021 Sb., kdy dojde k rozšíření působnosti Technické inspekce ČR o provádění vzdělávací činnosti a také budou v zákoně č. 251/2005 Sb. upraveny skutkové podstaty přestupků na úseku bezpečnosti práce, které jsou v působnosti orgánů inspekce práce. V návaznosti na tuto novelu jsou novelizovány též prováděcí právní předpisy.

2. Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, ve znění nařízení vlády č. 136/2016 Sb.

Předpokládaná účinnost: prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Obsah:

- Novela nařízení vlády č. 591/2006 Sb. navazuje na novelu zákona č. 309/2006 Sb. Dojde jí k zpřesnění stávajících ustanovení za účelem sjednocení postupu aplikační praxe a provedení modernizace procesů probíhajících na staveništi. Mezi nejzásadnější body této novely patří zpřesnění úpravy týkající se převzetí staveniště konkrétním zhotovitelem, úprava činnosti koordinátora BOZP při přípravě plánu BOZP, doplnění úpravy bezpečného provozu po vnitřních komunikacích na staveništi a upřesnění úpravy problematiky výkopů a postupu při bouracích pracích.

3. Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 592/2006 Sb., o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů

Předpokládaná účinnost: prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Obsah:

- Další podzákoný předpis, který je novelizován v souvislosti se změnou zákona č. 309/2006 Sb. je nařízení vlády č. 592/2006 Sb. Cílem je zkvalitnění poskytování delegované veřejné moci v oblasti profesionálních postupů při získávání odborné způsobilosti v prevenci rizik a koordinace BOZP. Úprava zejména reaguje na modernizaci a optimalizaci postupu při provádění zkoušek z odborné způsobilosti a taktéž blíže specifikuje etický kodex zajišťující minimální standard profesní etiky členů komise.

4. Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 60/2022 Sb., o sazbách poplatků za odbornou činnost pověřené organizace v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení

Předpokládaná účinnost: prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Obsah:

- Novelou nařízení vlády č. 60/2022 Sb. dochází ke komplexní úpravě výše sazeb poplatků, neboť současná činnost pověřené organizace je zpoplatněna poplatky ve výši stanovené již v roce 2014. Navrhuje se navýšení poplatků za odbornou činnost pověřené organizace (TIČR), a to způsobem odpovídajícím horní hranici stanovené zákonem. Při porovnání s rokem 2023 je navýšení výnosů oproti současnému stavu v průměru o 28 %. Současně budou stanoveny i horní hranice sazby poplatků za nově doplněné činnosti TIČT na základě novely zákona č. 309/2006 Sb.

IV. Zaměstnanost a sociální podnik

1. Novela zákona o zaměstnanosti, zákona o inspekci práce a dalších zákonů (SenT 22)

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025 (ke schválení v Senátu)

Obsah:

- Boj proti nelegální práci
 - o Orgánům inspekce práce zákon o zaměstnanosti nově umožní ukládat správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku spočívajícím v umožnění nelegální práce a zastřenému zprostředkování zaměstnání na úřední desce Státního úřadu inspekce práce po dobu 1 roku (§ 140 zákona o zaměstnanosti).
 - o Při provádění kontroly nebo v rámci úkonů předcházejících kontrole je inspektor práce nově oprávněn pořizovat zvukové, obrazové a zvukově-obrazové záznamy bez vědomí kontrolovaných osob, pokud nelze účelu kontroly dosáhnout jinak, přičemž právo fyzických osob na ochranu jejich soukromého a osobního života tím není dotčeno (§ 7 ZIP).
 - o Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce jsou při plnění konkrétních úkolů spadajících do jejich působnosti v oblasti umožnění výkonu nelegální práce, zastřenému zprostředkování zaměstnání nebo umožnění výkonu zastřenému zprostředkování zaměstnání oprávněny od správce daně vyžádat informace nezbytné pro jejich plnění (§ 40 ZIP).
- Zahraniční zaměstnanost
 - o Dochází k rozšíření okruhu osob, které pro vstup na trh práce nepotřebují pracovní oprávnění, o cizince, který vykonává v České republice uměleckou činnost jako člen uměleckého souboru veřejné kulturní instituce podle zákona o veřejných kulturních institucích (zákon č. 263/2024 Sb.)

- Stávající zmocnění vlády stanovit nařízením seznam států, u jejichž občanů se oprávnění k zaměstnání nebo výkonu práce nevyžaduje, se rozšiřuje tak, že za stát se pro tyto účely považuje také samostatná jurisdikce, která není státem, a za občana také fyzická osoba, která je za občana samostatné jurisdikce považována podle právních předpisů této samostatné jurisdikce (§ 98 zákona o zaměstnanosti). Na toto zmocnění bude navazovat novela nařízení vlády č. 158/2024 Sb., o stanovení seznamu států, u jejichž občanů se nevyžaduje k zaměstnání nebo výkonu práce povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrá karta, kdy seznam států bude rozšířen o Tchaj-wan, který je považován za samostatnou jurisdikci.
- Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením
 - Dochází ke zpřehlednění systému uznávání dalších nákladů zaměstnavatele osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce.
 - Stanovuje se tzv. strop maximální částky pro zvýšení příspěvku na další náklady zaměstnávání osob se zdravotním postižením. „Strop“ pro zvýšení příspěvku je vztažen k částce mzdového příspěvku za všechny zaměstnance zaměstnavatele, konkrétně půjde o 0,8násobek čtvrtletní částky náležejícího mzdového příspěvku a zároveň je zaveden strop na mzdové náklady provozních asistentů, konkrétně se bude jednat o 1,5násobek průměrné mzdy v národním hospodářství.
 - Nově se zavádí diferenciací výše odvodu prostředků do státního rozpočtu v případě neplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením; oproti dosavadnímu 2,5násobku průměrné mzdy se navrhuje odstupňování odvodu v závislosti na plnění formou přímého zaměstnávání osoby se zdravotním postižením v pracovním poměru, a to na:
 - 1násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl alespoň ze 3 % přímým zaměstnáváním,
 - 2násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl alespoň z 1 % přímým zaměstnáváním,
 - 3,5násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl méně než z 1 % přímým zaměstnáváním.
- Zprostředkování zaměstnání
 - V rámci digitalizace komunikace s klienty Úřadu práce ČR se žádost o zprostředkování zaměstnání a žádost o podporu v nezaměstnanosti bude nově podávat
 - prostřednictvím informačního systému na základě prokázání totožnosti s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci, nebo
 - asistovaným podáním na Úřadu práce ČR nebo u držitele poštovní licence.
 - Jedná se o zjednodušení procesu podání těchto žádostí, včetně vyplňování online formulářů, a to zavedením moderního a uživatelsky přívětivého systému pro klienty, ale i zaměstnance Úřadu práce ČR (§ 142a zákona o zaměstnanosti).

2. Nařízení vlády o maximální částce příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce

Předpokládaná účinnost: 1. dubna 2025

Obsah:

- Nové nařízení vlády se vydává z důvodu potřeby reflektovat situaci na chráněném trhu práce, která nastane od 1. čtvrtletí roku 2025, a to i v souvislosti s novelou zákona o zaměstnanosti týkající se chráněného trhu práce. Navrhuje se od 1. kalendářního čtvrtletí 2025 zvýšit maximální částku příspěvku o 1 600 Kč na částku 17 300 Kč. Od 1. kalendářního čtvrtletí roku 2026 se pak navrhuje zvýšit maximální částku příspěvku o 1 300 Kč na částku 18 600 Kč. Cílem je udržení motivace zaměstnavatelů na chráněném trhu práce zaměstnávat osoby se zdravotním postižením.

3. Zákon o integračním sociálním podniku (SenT 18)

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025 (ke schválení v Senátu)

Obsah:

- Zavedením statusu integračního sociálního podniku (dále jen „ISP“) budou podporováni zaměstnavatelé zaměstnávající osoby se specifickými potřebami, a to jak osoby se zdravotním, tak i sociálním hendikepem, za účelem řešení jejich neuspokojivé situace a začlenění na otevřený pracovní trh, popř. za účelem důstojného a stabilního zaměstnávání. Nástroji k podpoře ISP bude zejména motivační příspěvek a příspěvek na náklady spojené se zaměstnáváním osob se specifickými potřebami. Taktéž bude za účelem zajištění maximální transparentnosti zřízen veřejně přístupný registr ISP.

4. Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o integračním sociálním podniku (SenT 19)

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025 (ke schválení v Senátu)

Obsah:

- Tzv. změnovým zákonem k zákonu o integračním sociálním podniku dojde k zakotvení dalších nástrojů podpory, jimiž má být docíleno komplexní pomoci s udržitelným rozvojem ISP. Jedná se zejména o vyhrazené veřejné zakázky a další výhody pro ISP při získávání zakázek od veřejných zadavatelů (novela zákona o zadávání veřejných zakázek) a rozšíření okruhu zaměstnavatelů dodávajících tzv. náhradní plnění za zaměstnávání osob se zdravotním postižením o ISP a úpravy výše limitu pro celkový objem dodávek v rámci náhradního plnění v zákoně o zaměstnanosti (novela zákona o zaměstnanosti).
- Tímto zákonem dojde též k zakotvení profilace osob na trhu práce. Stupeň profilace bude posuzovat krajská pobočka Úřadu práce ČR vždy, když vznikne potřeba poskytnout zvýšenou péči a zohlednit specifické potřeby osoby při poskytování služeb podle zákona o zaměstnanosti.

5. Návrh vyhlášky o stanovení formulářů žádosti o přiznání statusu integračního sociálního podniku a žádosti o schválení změny projektu činnosti

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025

Obsah:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhláškou stanovilo závazné formuláře pro osoby žádající o přiznání statusu ISP a pro ISP, které budou žádat o schválení změny projektu činnosti. Součástí formuláře o přiznání statusu ISP je i část týkající se plnění povinného podílu zaměstnaných osob se specifickými potřebami a též projekt činnosti žadatele, který bude posuzován Ministerstvem práce a sociálních věcí.